Ariennir gan Lywodraeth Cymru
Funded by Welsh Government

Takeover Day and Communities First Clusters
Y Diwrnod Meddiannu a Chlystyrau Cymunedau yn Gyntaf

How to make a bigger impact by working together

Do you want your museum, gallery, library, archive, arts organisation or heritage site to enable and empower young people, providing them with new opportunities and skills? If you work with your local Communities First Cluster on Takeover Day, you could make a bigger impact on young people.

Takeover Day and Communities First working together can:

- Better identify skills and experiences that would be of most use to young people
- Enable a museum, gallery, library, archive, arts organisation or heritage site to access expertise and input from those beyond the sector, bolstering and embedding their work within their community
- Enable Communities First Clusters to draw upon the cultural sector for new experiences and opportunities in order to meet their targets for young people

Takeover Day and Communities First Clusters share many common aims. Together, they can more powerfully support young people.

What is Takeover Day?

Takeover Day is the day on which museums, cultural venues, arts organisations and heritage sites give young people a meaningful, powerful and decision-making role, putting them at the heart of their organisation.

Takeover Day is an annual event, but you can use Takeover principles and practice – empowering young people – anytime of year.

What is a Communities First Cluster?

Communities First Clusters are areas identified as being of deprivation and where new initiatives, partnerships and programmes are working together to tackle poverty. There are 52 Communities First Clusters, grouped under 19 Lead Delivery Bodies across Wales. Each Lead Delivery Body is responsible for delivering the programme within their area.

...

Sut i gael mwy o effaith drwy gydweithio

Ydych chi eisiau i'ch amgueddfa, oriel, llyfrgell, archif, sefydliad celfyddydau neu safle treftadaeth roi mwy o allu a grym i bobl ifanc, gan roi cyfleoedd a sgiliau newydd iddynt? Os ydych yn gweithio gyda'ch Clwstwr Cymunedau yn Gyntaf lleol ar y Diwrnod Meddiannu, gallech gael mwy o effaith ar bobl ifanc.

Trwy gydweithio, gall y Diwrnod Meddiannu a Chymunedau yn Gyntaf:

- Ganfod yn well pa sgiliau a phrofiadau a fyddai fwyaf defnyddiol i bobl ifanc
- Galluogi amgueddfa, oriel, llyfrgell, archif, sefydliadau celfyddyd neu safle treftadaeth i gael gafael ar arbenigedd a chyfraniad gan y rheiny sydd y tu hwnt i'r sector, gan roi hwb i'w gwaith a'i gynnwys yn eu cymuned
- Galluogi Clystyrau Cymunedau yn Gyntaf i ddefnyddio'r sector diwylliannol i gael profiadau a chyfleoedd newydd i gwrdd â'u targedau i bobl ifanc

Mae'r Diwrnod Meddiannu a'r Clystyrau Cymunedau yn Gyntaf yn rhannu llawer o amcanion cyffredin. Gyda'i gilydd gallent gefnogi pobl ifanc yn gryfach.

Beth yw'r Diwrnod Meddiannu?

Y Diwrnod Meddiannu yw'r diwrnod pan fydd amgueddfeydd, safleoedd diwylliannol, sefydliadau celfyddyd a safleoedd treftadaeth yn rhoi rôl gwneud penderfyniadau grymus ac ystyrlon i bobl ifanc gan eu rhoi yng nghalon eu sefydliad.

Mae'r Diwrnod Meddiannu'n ddigwyddiad blynyddol, ond gallwch ddefnyddio egwyddorion ac arferion Meddiannu – grymuso pobl ifanc – ar unrhyw amser o'r flwyddyn.

Beth yw Clwstwr Cymunedau yn Gyntaf?

Mae Clystyrau Cymunedau yn Gyntaf yn ardaloedd sydd wedi eu pennu fel ardaloedd o amddifadedd a lle mae mentrau newydd, partneriaethau a rhaglenni newydd yn cydweithio i ymdrin â thlodi. Mae 52 o Glystyrau Cymunedau yn Gyntaf, wedi eu grwpio o dan 19 Corff Darparu Arweiniol ledled Cymru. Mae pob Corff Darparu Arweiniol yn gyfrifol am ddarparu'r rhaglen yn eu hardaloedd eu hunain.

How can we get in touch with our local Communities First Cluster?

To find your local Clusters and Lead Delivery Body and for full contact details, see: Gov.Wales

What do Communities First Clusters aim to do?

Each of the 52 Communities First Clusters has a Cluster Delivery Plan which details the projects and activities that they run under the three strategic themes of the programme: Prosperous Communities, Learning Communities and Healthier Communities.

Some of the outcomes they seek are:

- Developing employment skills and finding work
- Developing IT skills and digital inclusion
- Encouraging people to be more involved in community activities
- Supporting young people to do well at school

How can Takeover Day and Communities First working together make a bigger difference?

Takeover Day empowers and enables young people, providing them with new opportunities, experiences and skills. Together with Communities First Clusters, Takeover Day can work towards supporting those young people who will benefit the most.

Young people could be better supported in:

Developing Employment Skills

- Work experience in a museum, gallery, library, archive, arts organisation or heritage site, for example tour guide, front of house, pest controller or designing marketing for an event
- Discover long term volunteering opportunities within the museum, gallery, library, archive, arts organisation or heritage site as a result of Takeover Day
- Gain an Arts Award. See the Takeover Day and Arts Award fact sheet
- Develop confidence that could boost employment prospects through being trusted and empowered with a responsible task for Takeover Day

"The best thing is knowing that we are being trusted by the museum. 'Cos I know the museum staff are happy that I will do a good job, it gives me confidence to do things which ...

Sut allwn ni gysylltu gyda'n Clwstwr Cymunedau yn Gyntaf lleol?

I ganfod eich Clystyrau lleol a'ch Corff Darparu Arweiniol ac i gael manylion cysylltu llawn, gwelwch: Gov.Wales

Beth mae Clystyrau Cymunedau yn Gyntaf yn bwriadu ei wneud?

Mae gan bob un o'r 52 Clwstwr Cymunedau yn Gyntaf gynllun darparu'r Clwstwr sy'n rhoi manylion y prosiectau a'r gweithgareddau y maent yn eu rhedeg o dan dair thema strategol y rhaglen: Cymunedau Ffyniannus, Cymunedau Dysgu a Chymunedau mwy Iach.

Dyma rai o'r canlyniadau y maent yn chwilio amdanynt:

- Datblygu sgiliau cyflogaeth a chanfod gwaith
- Datblygu sgiliau TG a chynhwysiad digidol
- Annog pobl i gymryd mwy o ran mewn gweithgareddau cymunedol
- Cefnogi pobl ifanc i wneud yn dda yn yr ysgol

Sut all y Diwrnod Meddiannu a Chymunedau yn Gyntaf gydweithio i wneud mwy o wahaniaeth?

Mae'r Diwrnod Meddiannu'n rhoi grym a gallu i bobl ifanc, ynghyd â chyfleoedd, profiadau a sgiliau newydd. Trwy weithio gyda'r Clystyrau Cymunedau yn Gyntaf, gall y Diwrnod Meddiannu weithio i gefnogi'r bobl ifanc hynny a fydd yn elwa fwyaf.

Gellir cefnogi pobl ifanc yn well i:

Ddatblygu Sgiliau Cyflogaeth

- Profiad gwaith mewn amgueddfa, oriel, llyfrgell, archif, sefydliad celfyddydau neu safle treftadaeth, er enghraifft arwain teithiau, gwaith ar y dderbynfa, rheoli plâu neu gynllunio marchnata ar gyfer digwyddiad
- Canfod cyfleoedd gwirfoddoli tymor hir yn yr amgueddfa, oriel, llyfrgell, archif, sefydliad celfyddydau neu safle treftadaeth o ganlyniad i'r Diwrnod Meddiannu
- Ennill Dyfarniad Arts Award. Gwelwch y Diwrnod Meddiannu a'r Arts Award taflen ffeithiau
- Datblygu hyder unigolion a fydd yn rhoi hwb iddynt i gael swydd drwy ddangos iddynt bod modd rhoi grym iddynt ac ymddiried ynddynt gyda thasg gyfrifol ar y Diwrnod Meddiannu

"Y peth gorau ydy gwybod bod yr amgueddfa'n ymddiried ynon ni. Oherwydd dw i'n gwybod bod staff yr amgueddfa'n hapus mod i'n mynd i wneud gwaith da, mae'n rhoi'r hyder i mi i wneud pethau dw i'n nerfus amdanynt neu'n eu hofni.

I am nervous or scared about. Then when I do the thing I realise I am quite good at it, and the museum is right to trust me." Connor, 15

Digital Inclusion

- Take part in Teen Twitter Takeover – the annual day on which museums, galleries, libraries, archives, arts organisations and heritage sites hand over their Twitter feed to young people. See Kids in Museums fact sheet, How can Teenagers take over our Twitter feed?

"It makes me feel empowered, it gives me confidence in what I'm doing here and makes me feel like part of the team!" Tom, 17

- Make an interpretative film for Takeover
- Contribute photos, film, images and work from Takeover Day to the online People's Collection Wales

Community Activities

- Plan and deliver a community event in the museum, gallery, library, archive, arts organisation or heritage site for Takeover Day
- Develop an exhibition for Takeover Day and invite families back to see the work
- Be supported to explore and display their local heritage through Takeover

Doing Well at School

Museums, galleries, libraries, archives, arts organisations or heritage sites can further support this by:

- Contacting the local school in a Communities First Cluster and invite them to be part of Takeover Day, through providing new opportunities to the pupils
- Talking to the school about what skills the pupils would most benefit from developing. Design Takeover Day to meet this need
- Do Takeover at a Cadw site as a Welsh Baccalaureate Challenge

"After today I either want to work in a museum or be a builder."
"I enjoyed being creative and being able to show what I am capable of."
...

Yna pan fyddaf yn gwneud y peth, dw i'n sylweddoli fy mod yn gallu ei wneud yn weddol dda, ac mae'r amgueddfa'n gywir i ymddiried ynof." Connor, 15

Cynhwysiad Digidol

- Cymerwch ran yn y Diwrnod Meddiannu'r Twitter gan Bobl Ifanc – y diwrnod blynyddol pan fydd amgueddfeydd, orielau, llyfrgelloedd, archifau, sefydliadau celfyddydau a safleoedd treftadaeth yn rhoi eu porthiant Twitter i bobl ifanc. Gwelwch y daflen wybodaeth gan Kids in Museums, Sut all Bobl Ifanc feddiannu ein porthiant Twitter?

"Mae'n gwneud i mi deimlo'n bwerus, mae'n rhoi hyder i mi yn yr hyn dw i'n ei wneud yma ac mae'n gwneud i mi deimlo'n rhan o'r tîm!" Tom, 17

- Gwneud ffilm ddeongliadol ar gyfer Meddiannu
- Cyfrannu ffotograffau, ffilm, delweddau a gwaith o'r Diwrnod Meddiannu i Gasgliad Pobl Cymru ar-lein

Gweithgareddau Cymunedol

- Cynllunio a chynnal digwyddiad cymunedol yn yr amgueddfa, oriel, llyfrgell, archif, sefydliad celfyddydau neu safle treftadaeth ar gyfer y Diwrnod Meddiannu
- Datblygu arddangosfa ar gyfer y Diwrnod Meddiannu a gwahodd teuluoedd yn ôl i weld y gwaith
- Eu cefnogi i archwilio ac arddangos eu treftadaeth leol drwy Feddiannu

Llwyddo yn yr Ysgol

Gall amgueddfeydd, orielau, llyfrgelloedd, archifau, sefydliadau celfyddydau neu safleoedd treftadaeth gefnogi hyn ymhellach drwy:

- Gysylltu â'r ysgol leol mewn Clwstwr Cymunedau yn Gyntaf a'u gwahodd i fod yn rhan o'r Diwrnod Meddiannu, drwy roi cyfleoedd newydd i'r disgyblion
- Siarad gyda'r ysgol am ba sgiliau y byddai'r disgyblion yn elwa fwyaf o'u datblygu. Dylunio Diwrnod Meddiannu i gwrdd â'r angen yma
- Gwneud y Meddiannu ar safle Cadw fel Sialens Bagloriaeth Cymru

"Ar ôl heddiw dw i naill ai eisiau gweithio mewn amgueddfa neu fod yn adeiladwr."
"Mwynheais fod yn greadigol a dangos yr hyn dw i'n gallu ei wneud."

Takeover Day provides an excellent opportunity for participants to gain confidence, develop skills, represent key cultural services, take responsibility and make decisions. These experiences can help young people develop confidence and learn about opportunities that they might not be aware of, or might think are out of their reach.

Each Communities First Cluster has its own priorities. Get in touch with them directly to find out what they are, and discuss how Takeover Day can support their delivery. Tell the Cluster Team about what your museum, gallery, library, archive, arts organisation or heritage site is already doing, and start developing project and activity ideas together. Existing projects and activities could be further developed to bring additional outcomes for Takeover, Communities First and the young people involved. Above all, keep the conversation going, so that new project ideas can continue to flourish through the partnership.

To find out more about how culture can be used to help tackle poverty see Baroness Andrews' report Culture and Poverty – Harnessing the power of the arts, culture and heritage to promote social justice in Wales.

To understand more about the Pioneer Areas Outcomes Framework see PAOF

'Takeover Day provides a fantastic opportunity that empowers children and young people. It is a really powerful and positive experience that inspires and builds confidence, not only for the participants but for the organisation and staff involved as well. If poverty can be described as a lack of opportunity, then linking your Takeover Day with your local Communities First teams can help make a real difference for children, young people and families from disadvantaged areas.' Anthony Richards, Communities First Collaborative Working Connections Officer

'Museums have so much to offer to everyone in their locality and can provide great support to the work of the Communities First Clusters. The Kids in Museums' Takeover Day is a very imaginative and lively initiative that all museums (and other cultural venues) should use to engage and inspire young people as part of Communities First projects.' Steph Mastoris, Head of the National Waterfront Museum

Mae'r Diwrnod Meddiannu'n rhoi cyfle gwych i gyfranogwyr fagu hyder, datblygu sgiliau, cynrychioli gwasanaethau diwylliannol allweddol, cymryd cyfrifoldeb a gwneud penderfyniadau. Gall y profiadau yma helpu pobl ifanc i ddatblygu hyder a dysgu am gyfleoedd nad ydynt efallai'n ymwybodol ohonynt neu y maent yn teimlo eu bod y tu hwnt i'w gallu efallai.

Mae gan bob Clwstwr Cymunedau yn Gyntaf ei flaenoriaethau ei hun. Cysylltwch â nhw'n uniongyrchol i ganfod beth ydynt ac i drafod sut mae Diwrnod Meddiannu'n gallu cefnogi eu darpariaeth. Dywedwch wrth Dîm y Clwstwr am yr hyn y mae eich amgueddfa, oriel, llyfrgell, archif, sefydliad celfyddydau neu safle treftadaeth yn ei wneud yn barod, a dechrau datblygu syniadau am brosiectau a gweithgareddau gyda'ch gilydd. Gallech ddatblygu'r prosiectau a'r gweithgareddau sy'n bodoli'n barod ymhellach i ddod â chanlyniadau ychwanegol ar y Diwrnod Meddiannu, i Gymunedau yn Gyntaf ac i'r bobl ifanc sy'n cymryd rhan. Yn fwy na dim, cadwch y sgwrs i fynd, fel bod syniadau newydd prosiectau'n gallu parhau i flodeuo drwy'r bartneriaeth.

I ganfod rhagor am y ffordd y gallwn ddefnyddio diwylliant i helpu i ymdrin â thlodi gwelwch adroddiad y Farwnes Andrews ar Ddiwylliant a Thlodi – Harneisio grym y celfyddydau, diwylliant a threftadaeth i hyrwyddo cyfiawnder cymdeithasol yng Nghymru

I ddeall rhagor am y Fframwaith Canlyniadau Ardaloedd Arloesol gwelwch PAOF

'Mae'r Diwrnod Meddiannu'n rhoi cyfle gwych sy'n grymuso plant a phobl ifanc. Mae'n brofiad pwerus a phositif iawn sy'n ysbrydoli ac yn ehangu hyder, nid yn unig i'r cyfranogwyr ond hefyd i'r sefydliad a'r staff sy'n cymryd rhan. Os oes modd disgrifio tlodi fel prinder cyfle, yna trwy gysylltu eich Diwrnod Meddiannu gyda'r timau Cymunedau yn Gyntaf lleol gallech helpu i wneud gwahaniaeth go iawn i blant, pobl ifanc a theuluoedd mewn ardaloedd difreintiedig.' Anthony Richards, Swyddog Cysylltiadau Gweithio Cydweithredol Cymunedau yn Gyntaf

'Mae gan amgueddfeydd gymaint i'w gynnig i bawb yn eu hardal a gall ddarparu cefnogaeth wych i waith y Clystyrau Cymunedau yn Gyntaf. Mae'r Diwrnod Meddiannu Kids in Museums yn fenter hynod fywiog a llawn dychymyg y dylai'r holl amgueddfeydd (a lleoliadau diwylliannol eraill) eu defnyddio i ymgysylltu ac ysbrydoli pobl ifanc yn rhan o'r prosiectau Cymunedau yn Gyntaf.' Steph Mastoris, Pennaeth y National Waterfront Museum